

Samråd mellan Region Västerbotten och urfolket samer

Tid och plats

19 november mellan kl. 15:00 – 17:00

Digitalt via teams

Närvarande

Samiska representanter

Tjänstepersoner och sakkunniga från Region Västerbotten

Förtroendevalda

Dagordning

15:00 – 15:05 Ordförande hälsar välkomna och samrådet utser justerare.

Eventuella frågor från föregående minnesanteckningar lyfts, samt önskemål om övriga punkter till dagens samråd.

15:05 – 15:15 Information om bokbussen Julla Májja

Direktören för regional utveckling informerar om bokbussen Julla Májja och delar ett bildspel. Julla Májja – den samiska biblioteksbusen är ett samverkansprojekt mellan V8-biblioteken, Sorsele, Dorotea, Lycksele, Malå, Storuman, Vilhelmina, Norsjö och Åsele i samarbete med de samiska samordnarna. Under 2024 och 2025 finansieras projektet av Region Västerbotten med medfinansiering från de åtta deltagande kommunerna. Perioden 2021–2023 finansierades projektet av Kulturrådet. Drivits i projektform med start 2021. Finansierats till hälften av kommunerna. Finansiering för 2026 och framåt är inte klar. Man har sökt medel för att bli en permanent regional kulturverksamhet. Man ser behov av större och mer anpassad buss och för detta saknas just nu finansiering på drygt 7 miljoner. Fullmäktige beslutade om budget och om en vecka kommer RUF presentera förslag på budget inom det området och RUN ska besluta om det 10 dec.

I samrådet understryker man att bussen tillfört mycket mer än bara biblioteksverksamhet och man vill följa frågan.

15:15 – 15:35 Samrådsärende – Regionala utvecklingsstrategin

En strateg på regionala utvecklingsnämnden informerar om den regionala utvecklingsstrategin som är ute på remiss nu. All information kring aktualiseringen av den regionala utvecklingsstrategin finns samlat på denna länk, inklusive remissversionen: <https://regionvasterbotten.se/strategi-och-analys-av-regional-utveckling/regional-utvecklingsstrategi/gor-din-rost-hord-om-vasterbottens-utveckling>

Strategen delar ett bildspel och berättar att man nu ska aktualisera den regionala utvecklingsstrategin och utgångspunkten är att behålla strukturen men uppdatera innehållet och målet. Aktualiseringen har konsulterats med fyra samiska organisationer och därefter gick den på remiss. Remissrundan pågår till 23 dec 2025, därefter fortsätter konsultationen. Slutversion ska vara klar april 2026.

De synpunkter som har inkommit handlar bland annat om behov av att synliggöra vissa aktörer, använda ett tydligare språk, tydliggöra behov och mål. Man har även lagt till mer information kring territoriellt perspektiv (platser, utmaningar). Man har även ett ökat fokus på omvärld och beredskap. Konsultationen var mycket bra, upplever man från regionens sida.

15:35 – 15:50 Information från regionturismchef.

Regionturismchefen är inbjuden för att samtala om frågor som berör besöksnäring och turism, efter att frågor kopplade till detta dök upp på samrådet 1 september. Hon delar ett bildspel och berättar om hennes roll och regionens roll i att bidra till att Västerbotten blir en attraktiv plats att både besöka och bo i.

Hon berättar hur man arbetar med så kallad platsutveckling - en process där lokala samhällen, myndigheter, ideella aktörer osv bidrar till utveckling av platsen. Man jobbar även med att göra destinationsanalyser, där gör man en grundlig genomgång av Västerbotten som destination. Handlingsplanen tas fram utifrån destinationsanalys.

Region Västerbottens turismstrategi ska revideras under 2026. Aktualisering under februari.

Samtal i samrådet om att renkötsel inte alltid går ihop med turismen. Regionen har ett ansvar att skriva in i projekt att hänsyn ska tas till renkötsel. Viktigt att man har med representanter från hela länet och regionturismchefen ber att man kontaktar henne på annika.sandstrom@regionvasterbotten.se med kontaktuppgifter.

Hur samarbetar man med kommunerna, undrar samrådsdeltagare. Kommuner kan behöva stöd i att hantera turismen vid högsäsong. Hon berättar att när man gör destinationsanalysen har man med detta perspektiv. I samrådet understryker man vikten av att de företag som vill verka inom området där marken används i rennäringen får god kännedom om detta. Man undrar vilken information företagen får? Detta kan kommunerna svara på.

15:50 – 16:00 Paus

16:00 – 16:30 Kunskapsnätverket för samisk hälsa, information från projektkoordinator.

En information bland annat om SANKS och arbetet med att utbilda i Första hjälpen vid psykisk ohälsa.

SANKS, personer med samisk bakgrund har möjlighet att remitteras för vård till SANKS. Remiss måste skrivas från primärvården eller psykiatri. Det har varit ett problem att vårderna inte har tillräckligt bra koll och kunskap och därför inte remitterat alla med behov av det. Nu har man skickat ut en enkät för att få en bild av kunskapsläget för att sedan veta inom vilka områden man behöver riktade insatser – så att de som behöver vård ska få det. Man har även skickat ut denna enkät i Dalarna och Norrbotten. Ligger ute till söndag. Region Dalarna sköter sammanställningen och samordnaren kommer att återkoppla när det finns ett resultat. Man har även planerade möten för att diskutera avtalet och göra en utvärdering. Angående SANKS filialer så jobbas det med frågan med att tillgängliggöra vård bättre på svensk sida också men det är inte klart hur.

Angående Första hjälpen vid psykisk ohälsa (en metod framtagen av Karolinska institutet) så arbetar man med att utbilda så kallade första hjälpare. Kursen är två heldagar (eller fyra halvdagar), både digitalt och på plats. Det finns tre varianter av utbildningen med samma huvudfokus: en standardutbildning, en för ungdomar (12–18 år) där har man inkluderat problematik som ätstörning

och trauma, samt äldre (65 och uppåt) där mycket fokus ligger på kost, Parkinson, damens osv. Man får alla kunskap om de vanligaste diagnoserna. Som första hjälpare får man lära sig att stödja en person tills den värsta perioden är över.

Påminnelse om 1177-tjänsten som finns för personer som vill samtala med någon med samisk kulturkompetens. Man kan antingen ringa ett nummer eller boka in tid via nätet: <https://www.1177.se/Vasterbotten/sa-fungerar-varden/varden-i-vasterbotten/radgivning-av-sjukskoterska-med-samisk-kulturkompetens/>. Inte en projektform och det utvärderas allt eftersom. Det pågår en kampanj nu på regionens sociala medier.

Kunskapsnätverket har en e-utbildning (<https://reva.samarbeta.se/>) och i samrådet understryker man att den utbildningen bör vara obligatorisk för alla anställda. De som går läkarutbildningen nu får delvis ta del av denna utbildning.

16:30 – 16:45 Konst i Region Västerbotten

Regionens konstantendent förklarar hur processer för konstanterering går till i Region Västerbotten. Frågor om detta dök upp på det öppna samrådet 1 september.

Konstantendenten delar ett bildspel. Regionen har i dagsläget 19 000 verk. Av dessa är ca 1 200 "tillgängliga", vilket innebär att de inte är utplacerade. Verk byts ut ofta, så fort en lokal förändrats kan man behöva göra om placeringen av konst. Man kan hänga upp mellan 50–100 verk per dag, och lika många tas ned. Just nu arbetar två personer med lönebidrag med detta.

När man väljer ut konst som ska köpas in gör man inget särskilt urval från exempelvis nationella minoriteter, utan man utgår från principen att ha en bra spridning av olika konstnärer och typ av verk. 2 800 konstnärer representerade i samlingen, 280 från Västerbotten.

Intresseanmälan finns ute nu för konst till Skellefteå sjukhus. Några få nya verk ska köpas in, resten är det vi redan har i samlingen. <https://regionvasterbotten.se/kultur/konstnarlig-gestaltning-skelleftea-nya-vardbyggnad>

16:45 – 16:55 Information skyltning

På tidigare samråd har frågan om skyltning lyfts. Region Västerbotten har i samråd med alla nationella minoriteter som vi är förvaltningsområde för beslutat om Mål och riktlinjer för arbete med nationella minoriteter, där skyltning är en prioriterad aktivitet. Skyltningen omfattar utomhusskyltning på länets hälsocentraler och sjukstugor och man började med ett pilotprojekt med Mariehems hälsocentral och Vilhelmina sjukstuga. Nu ämnar regionen gå vidare med skyltning i södra Lappland, med undantag för Lycksele, Storuman och Tärnaby där det råder oklarheter om vilken samisk varietet som man ska översätta till. På senaste samrådet ställde man frågan om varför regionen föreslår skyltning på alla tre språk i alla kommuner, och svaret på den frågan är att regionen är förvaltningsområde för alla tre språk.

Regionen kommer gå vidare med följande skyltning:

- Dorotea hälsocentral: Sydsamiska, finska och meänkieli
- Malå sjukstuga: Umesamiska, finska och meänkieli
- Sorsele sjukstuga: Umesamiska, finska och meänkieli
- Åsele sjukstuga: Sydsamiska, finska och meänkieli
- Saxnäs distriktssköterskemottagning: Sydsamiska, finska och meänkieli
- Dikanäs distriktssköterskemottagning: Sydsamiska, finska och meänkieli

Regionen går även vidare i arbetet med skyltning i resten av länet. Förslagen återkommer på samråd framöver.

Samrådsdeltagare lyfter kritik mot hur regionen hanterat skyltningsärendet. Ordförande svarar att denna fråga lyfts vid ett flertal tillfällen senaste åren och att man står fast vid att gå vidare med skyltning på alla tre minoritetsspråk.

16:55 - 17:00 Avslutning

Information om samrådstider 2026 – om man ser att en tid krockar men annat event där många är involverade, var vänlig återkom till regionens minoritetssamordnare.

Två av tillfällena är ett gemensamt samråd med alla nationella minoriteter för att påbörja arbetet med nya mål och riktlinjer, för perioden 2027–2030.

Samrådstider 2026 (förslag)

26 januari, digitalt kl. 17:00-19:00.

19 maj, kl.18:00-20:00, alla minoriteter bjuds in. Workshop Mål och riktlinjer 2027–2030.

15 september, kl.18:00-20:00, alla minoriteter bjuds in. Uppföljning Workshop Mål och riktlinjer 2027–2030.

17 november, digitalt kl. 17:00 – 19:00

Vi pratar i samrådet om det är bättre att ha alla möten digitala för att så många som möjligt ska kunna delta, men då behöver man vara aktiv. Det finns alltid en risk att digitala möten blir mindre aktiva.

Utvärdering av samråden 2025. Skickas per mejl till alla direkt efter dagens samråd. Svara senast 2025-12-15. Tar ca 5–10 min att genomföra.

Redovisning av ekonomi. Skickas som bilaga med inbjudan.

UNDERSKRIFTSSIDA

**Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska
underskrifter:**